

Ons pedagogisch handelen kinderdagverblijf De Groene Wereld

Op de website van KION zie je onder *Zo werken wij* hoe we in ons beleid vorm hebben gegeven aan de pedagogische doelen en onze pedagogische uitgangspunten.

In dit document staat hoe we de pedagogische uitgangspunten bij onze locatie praktisch uitwerken. Als we eventueel iets extra's doen of anders werken dan in het algemene beleid beschreven staat, dan vind je dat hier ook in terug.

Samen met de praktische informatie geeft dit document de informatie die specifiek is voor deze locatie.

April 2019

We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte

We creëren een open, warme sfeer waarin kinderen zich op hun gemak voelen. We zijn geïnteresseerd in wat je kind bezig houdt en kunnen genieten van de mijlpalen die we bij je kind zien. We gaan uit van positieve aandacht, waardering en stimulans. Op z'n tijd hoort daar natuurlijk ook hulp, bescherming en steun bij.

Voorbeelden

- We nemen samen met de kinderen afscheid van de ouders. We verwoorden het gevoel dat we hebben bij het afscheid nemen. Bijvoorbeeld: “Jammer dat mama weg gaat, maar ze komt je vanavond weer ophalen” of “Wij vinden het heel fijn dat je vandaag bij ons komt spelen, we gaan er samen een leuke dag van maken”. We doen ons best om kinderen te laten voelen dat ze welkom bij ons zijn.
- Tijdens de broodmaaltijd zitten we samen aan tafel met de kinderen en hebben we aandacht voor elkaar. We kijken waar de aandacht van de kinderen naar uitgaat en benoemen dat. We proberen er een gezamenlijk gesprek van te maken waarin iedereen wordt betrokken en zich veilig voelt. Bijvoorbeeld: Bram zegt: “Esther, ik heb gisteren bij mama pannenkoeken gegeten”. Esther reageert op Bram en probeert de andere kinderen te betrekken in het gesprek door te vragen wie er allemaal pannenkoeken lust.
- Kinderen mogen hun emoties laten zien. Kinderen mogen bijvoorbeeld boos zijn. Natuurlijk mogen ze een ander kind geen pijn doen, of iets kapot maken. We benoemen naar het kind dat we begrijpen of zien dat het kind boos is en als we niet weten waarom een kind boos is proberen we daar achter te komen door te praten met het kind. Als een kind lang boos blijft proberen we het kind af te leiden of zeggen we: “Nu mag je nog even boos zijn en dan is het klaar, oké?”

Kijken en luisteren naar kinderen staan centraal

Of het nu om een baby gaat die huult of een bso kind dat zich lijkt te vervelen; alleen met goed 'kijken en luisteren' leren we onze kinderen écht kennen. Met extra aandacht van ons, moeilijker spelmateriaal of een speciale activiteit, kunnen we dan inspelen op die specifieke behoefte. We volgen het welbevinden en de ontwikkeling van alle kinderen. Bij de buitenschoolse opvang hebben kinderen hierin natuurlijk ook (en soms zelfs letterlijk) een eigen stem.

Voorbeelden

- Bij kinderdagverblijf de groene wereld gaan wij minimaal twee keer per dag naar buiten. Als wij zien dat een kind vermoeid is en graag even binnen wilt blijven om te rusten op de bank, dan kan en mag dat. De baby's hebben hun eigen ritme en zijn soms binnen om te slapen of omdat het te hard regent om buiten in de wagen te liggen.
- Als een kind zijn best doet om bijvoorbeeld op de boomstam te klimmen of helpt bij het verzorgen van de dieren, dan wordt dit benoemt door de pedagogisch medewerker.
- Bij binnenkomst van de kinderen begroeten wij de kinderen en de ouders. We zorgen ervoor dat de kinderen weten dat ze gezien zijn en laten ze welkom voelen. Op het einde van de dag nemen we afscheid van de kinderen.

We hebben respect voor autonomie van kinderen

Al op jonge leeftijd is je kind een eigen persoon met behoeften en eigenschappen die bij jouw kind passen. Bij een jong kind dat heel erg van bewegen houdt, verwachten we niet dat het een half uur stil aan tafel zit. Deze eigenheid van kinderen maakt ons vak écht interessant. Daarnaast kunnen kinderen al heel jong veel zelf. Wij nemen hier in de groep bewust veel tijd voor. Je eigen brood smeren, zelf een oplossing bedenken voor een probleem, kiezen aan welke activiteit je meedoet. Liever zelf met een boek op de bank als de rest buiten is? Het kan allemaal.

Voorbeelden

- Kinderen vanaf drie jaar leren we om zelf hun boterham te smeren. Dit betekent dat we met de jongste kinderen samen hun boterham smeren en naarmate ze daar meer ervaren in worden dit steeds meer zelfstandig doen. Als we zien dat kinderen hier moeite mee hebben dan zeggen we bijvoorbeeld: “ik zie dat je het een beetje moeilijk vindt, zal ik je meehelpen?” Door het geven van complimentjes proberen we de kinderen hierbij te ondersteunen en te stimuleren.
- We vinden het belangrijk dat kinderen zelf oplossingen bedenken. Als een kind het niet lukt om een puzzelstukje te leggen, dan stimuleren we het kind zelf een oplossing te bedenken. Waar nodig sturen we het kind en helpen we door vragen zoals: “zou je niet een ander stukje proberen of misschien moet je het stukje even draaien?”
- Als een kind zelfstandig iets wil doen, zoals naar de wc gaan of de jas dicht maken wordt dit zoveel mogelijk gestimuleerd. Ook voor de pedagogisch medewerker is het prettig dat kinderen dingen zelf kunnen, ook al kost dat in het begin meer tijd. Als kinderen dingen zelf willen doen moet daar ook de gelegenheid voor zijn. Het is belangrijk voor hun gevoel van eigenwaarde: dit kan ik zelf! Afhankelijk van de leeftijd en wat een kind al zelf kan/ wil krijgt het de gelegenheid zelfstandig dingen te doen. Pedagogisch medewerkers houden er wel altijd zicht op.
- Voor kinderen die het lastig vinden om te kiezen, maken we de keuze makkelijker. We laten hen kiezen uit twee mogelijkheden: “wil je kaas of worst?” of “wil je met de blokken spelen of wil je puzzelen?”

We bieden brede uitdaging en plezier

Bij onze locaties en groepen is alles zó ingericht dat kinderen volop de ruimte hebben met spel, materialen en activiteiten. Materialen die nieuwsgierig maken, spelbetrokkenheid en plezier geven. Daar komt het nodige water, zand, pasta, klei, bouw materiaal, verf, gereedschap en zelfs dieren bij kijken! We zorgen voor een breed aanbod van diverse activiteiten op alle verschillende ontwikkelingsgebieden. Gericht op een individueel kind, (kleine) groepjes kinderen of juist met z'n allen.

Voorbeelden

- Onze buitenruimte is zo ingericht dat het kinderen uitnodigt om hun eigen fantasie te prikkelen. Zo kunnen kinderen de ene dag over de boomstammen lopen en stappen van de ene boomstam naar de andere, terwijl de volgende dezelfde boomstammen gebruikt worden als keukentje, waar de kinderen heerlijk aan koken.
- Weersomstandigheden zorgen ervoor dat de buitenruimte altijd anders is. Als het bijvoorbeeld regent of geregend heeft, spelen we ook buiten. We trekken de regenjassen en laarzen aan en gaan in de plassen stampen of we maken moddersoep in de echte pannen en keukentjes in de achtertuin.
- We maken gebruik om de ontwikkeling van een kind te volgen, van het volgsysteem kijk op kinderen. Elk kind wordt geobserveerd en na aanleiding daarvan is er een 10 minuten gesprek. De eerste observatie vindt plaats na 3 maanden vanaf de start van het kind en daarna rond elke verjaardag van het kind. De observatie en gesprek gebeurt door de mentor van het kind. Mocht er in de tussentijd zorgen zijn over het kind door de mentor of de ouders, is er altijd ruimte voor extra tijd voor een gesprek.
- We proberen onze activiteiten af te stemmen op de seizoenen. Zo maken we bijvoorbeeld in de winter vetbollen en pindaslingers met de kinderen. In het voorjaar kweken we zaden op in onze groepen zodat de plantjes later de moestuin in kunnen. Deze onderhouden we samen met de kinderen.

We bieden ritme en structuur

De vertrouwde gezichten van pedagogisch medewerkers en van de kinderen in de groep zijn een belangrijk houvast. Net als de eigen groepsruimte en een rustige inrichting. Duidelijkheid komt ook terug in het ritme en programma van de ochtend, middag of dag, een aantal algemene huisregels en afspraken. Ook eigen (groeps)rituelen dragen hier aan bij. Dit biedt jonge kinderen voorspelbaarheid en vertrouwen in het verloop van de dag. Bij de buitenschoolse opvang verspreiden de kinderen zich vaak over meerdere ruimtes. Ook hier heeft de middag een bepaalde indeling. Dit begint meestal met groente en fruit en een (gezamenlijk) drinkmoment.

Voorbeelden

- Kinderen die nieuw bij ons starten, beginnen met twee wendagen, van twee en half tot drie uur. Voor de wenperiode begint hebben we een intake gesprek met de ouders, zodat we het kind en het ritme al een beetje kennen voordat het kind bij ons begint. We proberen de wendag zo in te plannen dat het kind went op de dagen dat het ook op het kinderdagverblijf komt, zodat het gelijk de vaste pedagogisch medewerkers ziet en de andere kinderen.
- Ieder kind dat bij ons start krijgt een mentor, dit is over het algemeen de pedagogisch medewerker die het kind het vaakst ziet, zij is de eerste contact persoon van de ouders. Het kind krijgt ook een tweede vaste pedagogisch medewerker zodat er altijd een vast gezicht op de groep aanwezig is.
- Er is een mogelijkheid om via het ouderportaal extra dagdelen aan te vragen of om van dag of dagdeel te ruilen. Dit kan alleen als er ruimte is op de groep, dit is afhankelijk hoe vol de groep is en wat de samenstelling van de groep is. We proberen om minimaal twee weken voor de extra dag of ruildag aan te geven of er plek is. Voor die twee weken of als er nog geen plek is komt een kind op de wachtlijst.
- Kinderen hebben een vaste stamgroep. Het kan soms voorkomen dat een kind op de andere groep speelt, of omdat een kind dit zelf vraagt of omdat het wegens overmacht, bijvoorbeeld ziekte van een vaste pedagogisch medewerker noodzakelijk is. We kijken altijd welk kind het leuk zou vinden om op de andere groep te spelen en kijken naar eventuele vriendjes op de andere groep. Als een kind niet wilt doen we het niet. Ook zijn er momenten op de dag dat de deur tussen de groepen open staat en kinderen zelf mogen kiezen waar ze spelen, het opendeuren moment. Met de peuters doen we soms een activiteit op de gang, omdat de activiteit gevaarlijk kan zijn voor kleinere kinderen, bijvoorbeeld een spel met kleine onderdelen. Of omdat we “ongestoord” een activiteit willen doen, in een grote groep zijn kinderen en ook de pedagogisch medewerker sneller afgeleid.
- Het kinderdagverblijf is een erkend leerbedrijf voor pedagogisch medewerkers in opleiding en andere stagiaires, zoals HBO pedagogiek. De stagiaires hebben een vaste pedagogisch medewerker als praktijkbegeleider en werken op vaste dagen, zodat zij ook een vast gezicht zijn voor de kinderen en ouders

We bevorderen positieve contacten tussen kinderen

Samen doen en samen spelen is leuk en ondersteunt de ontwikkeling. Ook botsen en voor jezelf opkomen horen daarbij. Kinderen leren van en met elkaar. We stimuleren onderling positief contact en samenspel. Waar nodig begeleiden we kinderen in het contact met anderen.

Voorbeelden

- Als we buiten gaan spelen dan trekken de kinderen zelf hun jas en schoenen aan. Als kinderen het niet lukt om de jas aan te trekken, dan vragen we aan de oudere kinderen of ze deze kinderen willen helpen. Daardoor ontstaan gesprekjes tussen kinderen en ze leren dat het fijn is om elkaar te helpen en geholpen te worden.
- Als een pedagogisch medewerker samen met een kind onkruid aan het wieden is in de moestuin of de dieren aan het verzorgen is probeert zij andere kinderen hierbij te betrekken. Als er meerdere kinderen aan het mee helpen zijn, trekt de pedagogisch medewerker zich terug en begeleidt alleen nog. Op dat moment leren kinderen samen te werken/ spelen en ontstaan er kleine gesprekken tussen de kinderen. Als zij ziet dat het goed gaat geeft ze complimentjes.
- We vragen kinderen te helpen met kleine huishoudelijke taakjes, zoals het dekken van de tafel, vaatwasmachine in of uitruimen of was vouwen. Zo ontstaan een op een gesprekjes en kinderen leren samen werken. Bij het tafeldekken komt ook nog kijken wat je nodig hebt om brood te smeren en het leren tellen, bijvoorbeeld: “er zijn 12 kinderen, zullen we 12 bordjes tellen en op tafel zetten?”

We stimuleren kinderen respect te hebben voor anderen en hun omgeving

Al vanaf de jongste leeftijd is je kind een onderdeel van de groep. Daarbij horen bepaalde afspraken en vaste rituelen die ons met elkaar verbinden zoals het beginlied van de dag. Maar ook voel je je onderdeel van een groep als je inbreng er toe doet. Dit zit 'm, net als thuis, in 'gewone zaken'; samen de tafel dekken, even helpen bij de afwas (een fantastisch moment om met water te spelen), het ene spel opruimen voor je het volgende weer pakt, spelregels bij voetbal of het knutselmateriaal zelf schoonmaken. Jong geleerd...

Voorbeelden

- Bij de groene wereld speelt natuurbeleving een belangrijke rol. Wij vinden het belangrijk dat kinderen leren omgaan met de natuur. We leren ze dan ook dat ze voorzichtig moeten zijn met alles wat groeit en bloeit. Je mag dan ook niet zomaar takjes afbreken of planten kapot maken. We leren de kinderen dat ze hier heel voorzichtig mee om moeten gaan omdat het allemaal heel kwetsbaar is.
- De kinderen mogen helpen bij het verzorgen van de dieren. Ze mogen met een overall aan mee in het dierenverblijf en de dieren aaien. We leren de kinderen dat ze zachtjes moeten aaien en als dieren weglopen dat ze niet willen en dat we er dan niet achteraan gaan rennen. Ook als de dieren aan het eten zijn laten we de dieren met rust, we laten ze dan genieten van de maaltijd.
- Doordat we een natuurlijk ingerichte tuin hebben zijn er veel kleine dieren, vogels en insecten. Voor onze kinderen is het natuurlijk heel interessant om een lieveheersbeestje van dichtbij te bekijken. Bij ontdekken hoort behalve zien natuurlijk ook aanraken en voelen. Kinderen mogen dat dan ook bij ons. Het is echter wel belangrijk dat ze hierbij ook het besef krijgen dat ze voorzichtig met insecten moeten zijn. Als we zien dat een kind toch wat ruw omgaat met het lieveheersbeestje spreken we het kind hier op aan: “een lieveheersbeestje is een diertje dat net als jij wilt spelen, daar moet je voorzichtig mee omgaan. Jij zou het ook niet fijn vinden als je geknepen wordt. Kijk we zetten het lieveheersbeestje op een blaadje en zetten hem weer tussen de struiken, dan kan hij weer met zijn vriendjes spelen”.
- We leren de kinderen “stop hou op” te zeggen als ze iets niet fijn vinden of niet willen. Dit betekent voor de andere kinderen dat ze moeten stoppen. Zo leren de kinderen dat ze voor zichzelf kunnen opkomen en dat ze moeten stoppen als een kind aangeeft iets niet leuk vindt of niet wilt. Van de andere kant leren we kinderen ook positieve dingen tegen elkaar te zeggen. Als een kindje ons verteld dat hij een ander kindje lief vindt, dan vragen we hem/ haar dit ook tegen dat kindje zelf te zeggen.

We werken samen met ouders en anderen uit de leefomgeving van de kinderen

Onze bijdrage aan de opvoeding en ontwikkeling van je kind staat niet op zichzelf. Eenkennigheid, zindelijk worden, veranderingen in het gezin; samen met jou als ouder stemmen we af hoe we je kind daarbij het beste kunnen begeleiden. Maar ook met scholen, sportverenigingen, de kinderboerderij in de wijk, bibliotheek om de hoek, voorlees opa's en -oma's hebben we contact. We willen een waardevolle omgeving creëren waarin elk kind de kans krijgt om zich positief te ontwikkelen en te zijn wie het is.

Voorbeelden

- Voor de dagelijkse overdracht maken we gebruik van het digitale schriftje in het ouderportaal. Voor kinderen onder een jaar wordt dit schriftje elke dag geschreven door de pedagogisch medewerkers, na een jaar wordt dit schriftje eenmaal per week geschreven of bij bijzondere gebeurtenissen.
- Elk jaar organiseren wij in de zomer een natuurbelevingsdag voor de kinderen, hun ouders en eventueel broertjes en zusjes. Kinderen kunnen dan met hun ouders deelnemen aan leuke activiteiten en de ouders kunnen kennis maken met andere ouders van de groene wereld.
- We werken waar mogelijk samen met de scholen in de buurt; Het Talent, De Geldershof en de Verwondering. Ouders kunnen aangeven of wij informatie van het kind, als het kind vier jaar wordt aan de school en eventueel de bso mogen doorgeven of niet.
- Als er door de mentor zorgen zijn over een kind, bespreekt zij dit met haar collega's of zij het ook zo zien. Als dit het geval is maakt de mentor een afspraak voor een gesprek met de ouders. Samen kijken we of we dezelfde dingen herkennen. We maken afspraken over hoe we samen het kind kunnen helpen en houden hier contact over (evalueren). Als er geen verandering komt kan de pedagogisch medewerker aan de ouders vragen of zij toestemming geven dat de zorg coördinator een keer mee mag komen kijken. Zij kan de pedagogisch medewerker en ouders eventueel advies geven. De zorg coördinator komt een keer een uurtje op de groep meekijken. Aan de hand van die observatie volgt er een oudergesprek met de zorg coördinator, ouders en de mentor. De zorg coördinator kan tips geven aan de pedagogisch medewerker en/ of ouders hoe om te gaan met het kind of de zorg. De zorg coördinator kan ook adviseren om passende opvang te starten of door te verwijzen naar een andere professional zoals een fysiotherapeut of logopedie. Alles gaat altijd in overleg met de ouders.

We bewaken de fysieke veiligheid van je kind

We hebben veel aandacht voor bewegen, buiten zijn en gezonde voeding. We doen zoveel mogelijk om ernstige ongelukken te voorkomen. Onze ruimtes, afspraken en werkinstructies zijn hier op gericht. Maar we willen en kunnen kinderen niet overal tegen beschermen. Ontwikkelen betekent ook de wereld ontdekken, klimmen en springen! Leren door vallen en opstaan. Vieze kleren en kleine ongelukjes, zoals schrammen of builen horen hierbij.

Voorbeelden

- Het vierogenprincipe is verplicht voor kinderen van nul tot vier jaar. Dit betekent dat op elk moment de reële kans bestaat dat er een volwassene meekijkt of meeluistert met de beroepskracht. Dit houdt in dat we ervoor zorgen dat pedagogisch medewerkers in een groep altijd gezien of gehoord kunnen worden.
In ons kinderdagverblijf realiseren we dit op de volgende manier: de groepsruimtes hebben ramen, zodat iedereen vrij naar binnen kan kijken. Tussen de ruimtes zit een deur, zodat de pedagogisch medewerkers altijd bij elkaar in de groep kunnen binnenlopen. In de slaapkamers staat een babyfoon, zodat de collega bij de groep kan meeluisteren. Als men alleen in de groep werkt is de tussendeur open zodat de andere groep kan meekijken en luisteren.
- Achterwacht: bij De Groene Wereld streven we ernaar dat er minimaal twee pedagogisch medewerkers aanwezig zijn. In situaties dat er op ons kinderdagverblijf heel weinig kinderen aanwezig zijn en één pedagogisch medewerker voldoet, is altijd een tweede volwassene bereikbaar. Meestal is deze tweede volwassene vanuit het vierogenprincipe in het pand. Dit kan de clustermanager, administratief ondersteuner, stagiaire of vrijwilliger zijn, of is deze telefonisch bereikbaar en binnen 15 minuten aanwezig.
- In situaties dat we slechts één beroepskracht inzetten en we af mogen wijken van de beroepskracht-kindratio, zoals tijdens pauzes en aan het begin en eind van de dag, is er altijd een tweede volwassene in het gebouw aanwezig zoals hierboven genoemd.
- Daarnaast kunnen we bij onverwachte situaties een beroep doen op kinderdagverblijf De Geldershof. Hier zijn met hen afspraken over gemaakt.
- Onze natuurlijk ingerichte tuin zorgt ervoor dat kinderen leren omgaan met risico's. Wij zijn dan ook van mening dat je leert met vallen en opstaan. Wij kiezen ervoor om niet direct te verbieden maar te ze te helpen en te ondersteunen. Als kinderen op de boomstam in de tuin willen klimmen, dan mogen ze dat. Wij zullen ze daarbij begeleiden zodat ze leren hoe ze het beste op de boomstam kunnen klimmen. Als het geregend heeft is de boomstam spiegelglad. We leren de kinderen dan dat het nu niet slim is om op de boomstam te klimmen. We leggen aan de kinderen uit dat de boomstam nu te glad is en dat ze dan kunnen vallen.
- De kinderen mogen bij ons niet op de bank staan of springen. We vinden het belangrijk dat kinderen leren dat dit niet veilig is. We geven aan dat ze zich flink kunnen bezeeren als ze van de bank vallen, maar dat we wel begrijpen dat het leuk is om te springen. We spreken dan met de kinderen af om later buiten bijvoorbeeld van de boomstam te springen.